

**WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM
DORADZTWA ZAWODOWEGO**

w Szkole Podstawowej

z Oddziałami Integracyjnymi Nr 318

im. J. Ch. Andersena w Warszawie

Warszawa 2024

I. Założenia ogólne

II. Doradztwo zawodowe na poszczególnych etapach edukacyjnych:

1. Oddział przedszkolny
2. Klasy I - VI
3. Klasy VII – VIII

III. Program realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego w roku szkolnym 2024/2025

I. Założenia ogólne

Podstawa prawna

- Ustawa Prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 roku (art. 47, ust.1, pkt 4 i 5)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 roku w sprawie doradztwa zawodowego
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach

Doradztwo zawodowe realizują wszyscy nauczyciele. Realizacja doradztwa zawodowego odbywa się:

1. na zajęciach edukacyjnych prowadzonych zgodnie z przyjętym programem wychowania przedszkolnego,
2. na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych prowadzonych zgodnie z przyjętymi programami w klasach I-VI,
3. na obowiązkowych zajęciach z zakresu kształcenia ogólnego w klasach VII-VIII,
4. na zajęciach z zakresu doradztwa zawodowego w klasach VII-VIII,
5. na zajęciach związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu prowadzonych w ramach pomocy pedagogiczno-psychologicznej,
6. na zajęciach z nauczycielem wychowawcą,
7. w ramach wizyt zawodowo-nawczych.

Celem doradztwa zawodowego realizowanego w szkole jest przygotowanie uczniów do świadomego wyboru dalszej ścieżki kształcenia oraz zawodu. Będzie on realizowany poprzez:

1. rozwijanie wiedzy ucznia na temat własnego potencjału,
2. rozwijanie umiejętności analizowania własnych zasobów i ograniczeń w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych,
3. kształtowanie właściwej samooceny uczniów,
4. rozwijanie wiedzy o zawodach i rynku pracy,
5. rozwijanie umiejętności wyszukiwania i analizowania informacji i zasobów potrzebnych do planowania i realizacji celów edukacyjno-zawodowych,
6. kształtowanie umiejętności planowania ścieżek edukacyjnych i zawodowych,
7. rozwijanie kompetencji miękkich – komunikatywność, współpraca w grupie, planowanie i ustalanie priorytetów, autoprezentacja,
8. rozwijanie umiejętności uczenia się,
9. kształtowanie postawy szacunku wobec pracy własnej i innych.

II. Doradztwo zawodowe na poszczególnych etapach edukacyjnych

1. Oddział przedszkolny

Doradztwo zawodowe obejmuje działania, które mają na celu wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami oraz pobudzanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień.

Cele ogólne:

1. Rozwijanie wiedzy o zawodach i ich znaczenia w najbliższym otoczeniu dziecka.
2. Pobudzanie i rozwijanie zainteresowań i uzdolnień dzieci.
3. Kształtowanie pozytywnej postawy wobec edukacji i pracy.

Cele szczegółowe zawiera:

Załącznik nr 1 do Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 roku

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych form wychowania przedszkolnego

1. POZNANIE SIEBIE

Dziecko:

- 1.1 określa, co lubi robić,
- 1.2 podaje przykłady różnych zainteresowań,
- 1.3 określa, co robi dobrze,
- 1.4 podejmuje działania i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Dziecko:

- 2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie,
- 2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w jego najbliższym otoczeniu i nazwy tych zawodów, które wzbudziły jego zainteresowanie, oraz identyfikuje i opisuje czynności zawodowe wykonywane przez te osoby,
- 2.3 wskazuje zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku oraz w zdarzenia, w których dziecko uczestniczy, takie jak wyjście na zakupy, koncert, pocztę,
- 2.4 podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny,
- 2.5 opowiada o sobie w grupie rówieśniczej.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Dziecko:

3.1 nazywa etapy edukacji (bez konieczności zachowania kolejności chronologicznej),

3.2 nazywa czynności, których lubi się uczyć.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH

Dziecko:

4.1 opowiada, kim chciałoby zostać,

4.2 na miarę swoich możliwości planuje własne działania lub działania grupy rówieśniczej przez wskazanie pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu,

4.3 podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach, indywidualnie i w ramach działań grupy rówieśniczej.

Określone w programie cele przewidziane są do realizacji:

- 1) podczas zajęć wychowania przedszkolnego w ramach realizacji podstawy programowej,
- 2) podczas działań, które wynikają z rozporządzenia w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej, a które są prowadzone przez nauczycieli i specjalistów,
- 3) podczas innych działań związanych z preorientacją zawodową w przedszkolu i poza nim np. wycieczki, spotkania z przedstawicielami różnych zawodów.

Zajęcia w zakresie doradztwa zawodowego w oddziale przedszkolnym są spójne z treściami programu realizowanym na tym etapie edukacyjnym – Program wychowania przedszkolnego – Żaba-Żabińska Wiesława, Majewska Wioletta, Paździo Renata, Wyd. Mac.

W zakresie celów edukacyjnych cele doradztwa zawodowego są zbieżne z wybranymi celami realizowanymi w ramach powyższego programu.

Cele dotyczące wspomagania aktywności społecznej:

- kształtowanie u dzieci odporności emocjonalnej koniecznej do racjonalnego radzenia sobie w nowych i trudnych sytuacjach, w tym także do łagodnego znoszenia stresów i porażek
- rozwijanie umiejętności społecznych dzieci, które są niezbędne w poprawnych relacjach z dziećmi i dorosłymi
- stwarzanie warunków sprzyjających wspólnej i zgodnej zabawie oraz nauce dzieci o zróżnicowanych możliwościach fizycznych i intelektualnych
- nabywanie przez dziecko wiedzy o sobie, wiedzy o zawodach
- określanie własnych upodobań (co lubię robić, co mi się podoba)
- wskazywanie czynności charakterystycznych dla zawodów

- nabywanie umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach (odporność na porażki i stres)
- kształtowanie poczucia przynależności społecznej (do rodziny, grupy rówieśniczej i wspólnoty narodowej)
- aktywne uczestniczenie w życiu grupy

Cele dotyczące aktywności językowej:

- wspomaganie dzieci w rozwijaniu uzdolnień oraz kształtowanie czynności intelektualnych, potrzebnych im w codziennych sytuacjach i w dalszej edukacji
- zapewnienie dzieciom lepszych szans edukacyjnych poprzez wspieranie ich ciekawości, aktywności i samodzielności, a także kształtowanie tych wiadomości i umiejętności, które są ważne w edukacji szkolnej

Cele dotyczące wspomaganie aktywności poznawczej:

- wspomaganie dzieci w rozwijaniu uzdolnień oraz kształtowanie czynności intelektualnych potrzebnych im w codziennych sytuacjach i w dalszej edukacji
- budowanie dziecięcej wiedzy o świecie społecznym, przyrodniczym i technicznym oraz rozwijanie umiejętności prezentowania swoich przemyśleń w sposób zrozumiały dla innych
- zapewnienie dzieciom lepszych szans edukacyjnych poprzez wspieranie ich ciekawości, aktywności i samodzielności, a także kształtowanie tych wiadomości i umiejętności, które są ważne w edukacji szkolnej

Cele dotyczące aktywności artystycznej:

- wprowadzanie dzieci w świat wartości estetycznych i rozwijanie umiejętności wypowiedania się poprzez muzykę, małe formy teatralne oraz sztuki plastyczne
- rozwijanie talentów artystycznych.

Cele dotyczące aktywności ruchowej i zdrowotnej:

- zachęcanie dzieci do uczestniczenia w zabawach i grach sportowych
- poznawanie ogólnych zasad bezpieczeństwa
- przestrzeganie zasad przyjętych w zabawach ruchowych i podczas wykonywania prac
- poznawanie zasad dbałości o zdrowie i przestrzeganie ich
- rozumienie znaczenia dbałości o bezpieczne, sprzyjające zdrowiu otoczenie

Ponadto w ramach realizacji doradztwa zawodowego w oddziale przedszkolnym:

1. Zrealizowane zostaną zajęcia na podstawie publikacji: M. Bujakowski, I. Chmiel, J. Hytkowska-Fąfara, K. Łabędzka-Stanecka, K. Sarad-Dec, D. Sowiara, Przykładowy program preorientacji zawodowej dla przedszkola z proponowanymi scenariuszami, ORE, Warszawa 2017.

Tematy zajęć:

- 1) Moje pierwsze portfolio
 - 2) Moje życie to pasja
 - 3) Dzień inny niż wszystkie, czyli: „Co tu robić? W co się bawić?”
 - 4) Przewodnik po zawodach
2. Zrealizowane zostaną także:
- pogadanki na temat zawodów z wykorzystaniem filmów i prezentacji multimedialnych
 - wystawy prac plastycznych
 - Mój wymarzony zawód – konkurs plastyczny

Wydarzenia te będą spójne z celami i treściami realizowanymi w odniesieniu do podstawy programowej.

3. Zostaną zrealizowane zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu prowadzone w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej:

- 1) określanie przez ucznia tego co lubi robić, jakie ma zainteresowania; doskonalenie komunikacji, poszerzanie słownika czynnego i biernego;
- 2) odgrywanie różnych ról zawodowych w zabawie; przedstawienie za pomocą wizualizacji, ekspresji ciała; rozwijanie komunikacji, doskonalenie mowy dialogowej, kształtowanie kompetencji społecznych; doskonalenie planowania motorycznego;
- 3) opowiadanie przez ucznia kim chciałby zostać, rysowanie swojego wymarzonego zawodu, doskonalenie motoryki małej, koordynacji oko-ręka.

Literatura:

1. Mapa Karier – [Bezpłatne scenariusze lekcji | Doradztwo zawodowe | Mapa Karier](#)
2. Bujakowski M., Chmiel I., Hytkowska-Fąfara J., Łabędzka-Stanecka K., Sarad-Dec K., Sowiara D., Przykładowy program preorientacji zawodowej dla przedszkola z proponowanymi scenariuszami, ORE, Warszawa 2017 (<https://doradztwo.ore.edu.pl/programy-i-wsdz/>).
3. Forma B., Przepióra A., Poznajemy zawody. Części 1, 2, 3, Wydawnictwo Bliżej Przedszkola, Kraków 2016.

Filmy:

1. <http://www.abc.tvp.pl/19256593/kulisy-czyli-blekitek-poznajemy-zawody>

4. Klasy I-VI

A. Klasy I-III

Doradztwo zawodowe obejmuje działania, które mają na celu zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami, kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji oraz pobudzanie, rozpoznawanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień.

Cele ogólne:

1. Rozwijanie wiedzy o zawodach i ich znaczenia w najbliższym otoczeniu dziecka.
2. Pobudzanie i rozwijanie zainteresowań i uzdolnień dzieci.
3. Kształtowanie pozytywnej postawy wobec edukacji i pracy.

Cele szczegółowe zawiera:

Załącznik nr 2 do Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 roku

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas I-III szkół podstawowych

1. POZNANIE SIEBIE

Uczeń:

- 1.1 opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać,
- 1.2 prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób,
- 1.3 podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi,
- 1.4 podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach,
- 1.5 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Uczeń:

- 2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie,
- 2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach,
- 2.3 opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach,
- 2.4 omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje,
- 2.5 opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu,
- 2.6 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Uczeń:

- 3.1 uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności,
- 3.2 wskazuje treści, których lubi się uczyć,
- 3.3 wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH

Uczeń:

- 4.1 opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić,
- 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu,
- 4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

Określone w programie cele przewidziane są do realizacji:

- 1) podczas zajęć edukacji wczesnoszkolnej w ramach realizacji podstawy programowej,
- 2) podczas zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu, wspomaganie uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu, w trakcie bieżącej pracy z uczniami,
- 3) podczas działań związanych z doradztwem zawodowym realizowanych w szkole,
- 4) podczas działań, które wynikają z rozporządzenia w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej, a które są prowadzone przez nauczycieli i specjalistów,
- 5) podczas innych działań związanych z orientacją zawodową np. wycieczki zawodoznawcze.

Zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego w klasach I-II wkomponowane są w proces realizacji podstawy programowej edukacji wczesnoszkolnej. Zajęcia realizowane są na podstawie programów edukacji wczesnoszkolnej: „Ale to ciekawe” - praca zbiorowa, Wydawnictwo Mac.

Zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego w klasach III wkomponowane są w proces realizacji podstawy programowej edukacji wczesnoszkolnej. Zajęcia realizowane są na podstawie programów edukacji wczesnoszkolnej: „Nowi Tropiciele. Podręcznik” - praca zbiorowa, Wydawnictwo WSiP.

Ponadto w ramach działań z zakresu doradztwa zawodowego:

1. Zostaną zrealizowane **zajęcia z wychowawcą na podstawie publikacji:** B. Czapla, B. Matyszewska, E. Ptasznik, M. Skoryna, Przykładowy program orientacji zawodowej dla klas I-III szkoły podstawowej z proponowanymi scenariuszami, ORE, Warszawa 2017.

Tematy zajęć:

- 1) „Kto buduje dom?” – klasa I
 - 2) „Zawód moich rodziców” – klasa II
 - 3) „Trofea zawodowe – Poznajemy zawody ludzi, których spotkaliśmy w ...” - klasa III
2. Zrealizowane zostaną także poprzez:
 - pogadanki na temat zawodów z wykorzystaniem filmów i prezentacji multimedialnych;
 - prezentowanie własnych talentów (klasa 1b, 2a);
 - rozwijanie zainteresowań - zachęcanie do udziału w zajęciach dodatkowych, przedstawieniach, kołach zainteresowań;
 - promowanie czytelnictwa;
 - prace w grupach, tworzenie projektów, gazetek;
 - pełnienie różnych funkcji w klasie;
 - innowacja: Mały przedsiębiorca (klasa 3b) – kształtowanie podczas zajęć/warsztatów szeroko pojętej wiedzy i umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i ekonomii oraz postaw przedsiębiorczych;
 - poznanie nazw wybranych zawodów, gry i piosenki z nimi związane, mówienie o tym, co umiemy i lubimy robić (język angielski);
 - wystawy prac plastycznych.

Wydarzenia te będą spójne z celami i treściami realizowanymi w odniesieniu do podstawy programowej.

3. Zostaną zrealizowane **zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu prowadzone w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej:**
 - 1) opisywanie swoich zainteresowań i prezentowanie ich innym osobom, wskazywanie swoich mocnych stron; kształtowanie komunikacji, rozwijanie poczucia własnej wartości i pewności siebie; doskonalenie słownika;
 - 2) uczeń wie czym jest praca, zna zawody wykonywane przez bliskie mu osoby; odgrywanie różnych ról zawodowych, posługiwanie się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem, rozwijanie myślenia logicznego, koncentracji uwagi, doskonalenie kompetencji społecznych;
 - 3) poszukiwanie treści dotyczących różnych wiadomości związanych z danym zawodem, opowiadanie o tym co uczeń lubi robić i skąd czerpie informacje na ten temat, doskonalenie czytania ze zrozumieniem, koncentracji uwagi i pamięci;

- 4) opowiadanie i prezentowanie przez ucznia, kim chciałby zostać i co chciałby robić w przyszłości; nauka samodzielności w podejmowaniu własnych decyzji; rozwijanie komunikacji, samodzielności, doskonalenie motoryki małej.

Literatura:

1. Mapa Karier – [Bezpłatne scenariusze lekcji | Doradztwo zawodowe | Mapa Karier](#)
2. Czapla B., Matyszewska B., Ptasznik E., Skoryna M., Przykładowy program orientacji zawodowej dla klas I-III szkoły podstawowej z proponowanymi scenariuszami, ORE, Warszawa 2017 (<https://doradztwo.ore.edu.pl/programy-i-wsdz/>)
3. Forma B., Przepióra A., Poznajemy zawody. Części 1,2,3, Wydawnictwo Bliżej Przedszkola, Kraków 2016

B. Klasy IV-VI

Doradztwo zawodowe obejmuje działania, które mają na celu zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami, kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji oraz pobudzanie, rozpoznawanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień.

Cele ogólne:

1. Rozwijanie wiedzy ucznia na temat własnego potencjału.
2. Rozwijanie zainteresowań i uzdolnień uczniów.
3. Rozwijanie wiedzy o zawodach oraz rynku pracy.
4. Rozwijanie właściwej samooceny i umiejętności analizowania własnych zasobów w kontekście planów i aspiracji zawodowych.
5. Rozwijanie umiejętności uczenia się.
6. Kształtowanie pozytywnej postawy wobec edukacji i pracy.
7. Rozwijanie kompetencji miękkich – współpracy w grupie, umiejętności planowania i ustalania priorytetów, autoprezentacji.

Cele szczegółowe zawiera:

Załącznik nr 2 do Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 roku

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas IV-VI szkół podstawowych

I. POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW

Uczeń:

- 1.1 określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje,
- 1.2 wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia,
- 1.3 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość,
- 1.4 prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Uczeń:

- 2.1 wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach,
- 2.2 opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka,
- 2.3 podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe,
- 2.4 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny,
- 2.5 wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Uczeń:

- 3.1 wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki,
- 3.2 wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć,
- 3.3 samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH

Uczeń:

- 4.1 opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych,
- 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu,
- 4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

Określone w programie cele przewidziane są do realizacji:

- 1) podczas zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu, wspomaganie uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu, w trakcie bieżącej pracy z uczniami,
- 2) podczas działań doradczych realizowanych w szkole np. projekty edukacyjne,
- 3) podczas działań, które wynikają z rozporządzenia w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej, a które są prowadzone przez nauczycieli i specjalistów,
- 4) podczas innych działań związanych z orientacją zawodową np. wycieczki zawodoznawcze.

W ramach działań z zakresu doradztwa zawodowego:

1. Zostaną zrealizowane zajęcia w ramach poszczególnych przedmiotów:

Język polski	Wybieram ten zawód, bo... (sztuka argumentacji)
Język angielski	Nazwy zawodów Ambicje życiowe Mówienie o sobie Praca dorywcza nastolatków Zawody przyszłości w języku angielskim Omówienie przydatnych umiejętności, rozmowa nad własnymi mocnymi stronami i zainteresowaniami
Matematyka	Jak oszczędzić pierwszy milion?
Biologia, przyroda, chemia	Zdrowy styl życia jako przygotowanie do pełnienia ról zawodowych Zawody związane z daną dyscypliną wiedzy
Historia	Ginące zawody i tradycja Zawody związane z historią Umiejętności – od przeszłości do przyszłości
Informatyka	Na ekranie – nie tylko granie Zawody przyszłości
Technika	I ty możesz zostać MacGyver'em

Zajęcia te będą spójne z celami i treściami realizowanymi w odniesieniu do podstawy programowej.

2. Zostaną zrealizowane **zajęcia w ramach lekcji z wychowawcą** na podstawie publikacji: J. Brzezińska-Lauk, E. Kruk-Krymula, Nikorowska K., Przykładowy program orientacji zawodowej dla klas IV-VI – szkoły podstawowej z proponowanymi scenariuszami, ORE, Warszawa 2017 oraz scenariuszy zajęć zamieszczonych na stronie Mapa Karier.

Tematy zajęć:

Klasy czwarte	4a	Mam ciekawe zainteresowania – jak mogę je rozwijać?
	4b	Lubię siebie. Identyfikacja naszych mocnych i słabych stron
Klasy piąte	5a	Odkryj zawody przyszłości Scenariusz zajęć z analizą SWOT
	5b	Mój indywidualny styl uczenia się Życie z pasją. Kreatywne sposoby spędzania wolnego czasu
Klasy szóste	6a	Planowanie własnego rozwoju Poznawanie własnych predyspozycji zawodowych
	6b	Zawody w moim najbliższym otoczeniu Kim chcę zostać w przyszłości
	6c	Planowanie własnego rozwoju Poznawanie własnych predyspozycji zawodowych

3. Zostaną zrealizowane **zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu prowadzone w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej:**
- 1) określanie i prezentowanie własnych zainteresowań/ uzdolnień i wskazywanie swoich mocnych stron; podejmowanie przez ucznia działania w sytuacjach zadaniowych i wyciąganie z nich wniosków; doskonalenie myślenia przyczynowo-skutkowego; doskonalenie funkcji językowych; rozwijanie poczucia własnej wartości;
 - 2) opisywanie, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka; znajomość różnych grup zawodowych i specyfiki ich pracy; rozwój funkcji komunikacyjnych i społecznych; doskonalenie myślenia logicznego;
 - 3) wyjaśnianie przez ucznia roli pieniądza i jego związku z pracą; wie w jaki sposób można oszczędzać pieniądze; planowanie i dysponowanie swoimi oszczędnościami; doskonalenie funkcji matematycznych; rozwijanie myślenia przyczynowo- skutkowego.
 - 4) zapoznanie ze stylami/ metodami uczenia się; samodzielne korzystanie przez ucznia z różnych źródeł informacji; wskazywanie przedmiotów szkolnych, które lubi, jest w nich dobry; doskonalenie myślenia, wzbogacanie mowy, poszerzanie słownictwa;
 - 5) opowiadanie o swoich planach związanych z edukacją i zawodem; zapoznanie ucznia z działaniami jakie musi podjąć żeby osiągnąć swój cel; próby samodzielnego podejmowania decyzji o sobie; kształtowanie decyzyjności, odpowiedzialności za własne decyzje; doskonalenie konsekwentności w działaniu.

Literatura:

1. [Bezpłatne scenariusze lekcji | Doradztwo zawodowe | Mapa Karier](#)
2. Brzezińska-Lauk J., Kruk-Krymula E., Nikorowska K., Przykładowy program orientacji zawodowej dla klas IV-VI – szkoły podstawowej z proponowanymi scenariuszami, ORE, Warszawa 2017 <https://doradztwo.ore.edu.pl/programy-i-wsdz/>.

5. Klasy VII-VIII

Celem działań w zakresie doradztwa zawodowego jest wspieranie uczniów w procesie przygotowania ich do świadomego i samodzielnego wyboru kolejnego etapu kształcenia i zawodu, z uwzględnieniem ich zainteresowań, uzdolnień i predyspozycji zawodowych oraz informacji na temat systemu edukacji i rynku pracy.

Cele ogólne:

1. Rozwijanie wiedzy ucznia na temat własnego potencjału.
2. Rozwijanie umiejętności analizowania własnych zasobów i ograniczeń w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych.
3. Kształtowanie właściwej samooceny uczniów.
4. Rozwijanie wiedzy o zawodach i rynku pracy.
5. Rozwijanie umiejętności wyszukiwania i analizowania informacji i zasobów potrzebnych do planowania i realizacji celów edukacyjno-zawodowych.
6. Kształtowanie umiejętności planowania ścieżek edukacyjnych i zawodowych.
7. Rozwijanie kompetencji miękkich – komunikatywność, współpraca w grupie, planowanie i ustalanie priorytetów, autoprezentacja.
8. Rozwijanie umiejętności uczenia się.
9. Kształtowanie postawy szacunku wobec pracy własnej i innych.

Cele szczegółowe zawiera:

Załącznik nr 3 do Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 roku

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas VII-VIII szkół podstawowych

I. POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW

Uczeń:

- 1.1 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych,
- 1.2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe),
- 1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł,

- 1.4 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych,
- 1.5 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej,
- 1.6 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji,
- 1.7 określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Uczeń:

- 2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania,
- 2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców,
- 2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy,
- 2.4 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka,
- 2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczenia pracy,
- 2.6 wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową,
- 2.7 dokonuje autoprezentacji,
- 2.8 charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym instytucje rynku pracy.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Uczeń:

- 3.1 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji,
- 3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów,
- 3.3 charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej,
- 3.4 określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH

Uczeń:

- 4.1 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym,
- 4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby,
- 4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy,
- 4.4 planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

Określone w programie cele przewidziane są do realizacji:

- 1) podczas zajęć wynikających z ramowych planów nauczania grupowych zajęć z zakresu doradztwa zawodowego,
- 2) podczas zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu, wspomagania uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu, w trakcie bieżącej pracy z uczniami,
- 3) podczas innych działań związanych z doradztwem zawodowym realizowanych w szkole lub po nią,
- 4) podczas działań, które wynikają z rozporządzenia w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej, a które są prowadzone przez nauczycieli i specjalistów.

W ramach doradztwa zawodowego zostaną zrealizowane:

1. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego, które będą wkomponowane w **obowiązkowe zajęcia edukacyjne z zakresu kształcenia ogólnego**:
 - ćwiczenia w redagowaniu pism użytkowych, CV (polski i j. angielski),
 - prezentacja filmów o zawodach w języku obcym (zawody przyszłości); mówienie o planach na przyszłość, mój wymarzony zawód
 - wzbogacenie słownictwa z zakresu pracy zawodowej (j. angielski),
 - Success story przedsiębiorców, rewolucja przemysłowa kiedyś i dziś, historia w działalności społecznej (historia),
 - geograficzne uwarunkowanie zatrudnienia (geografia),
 - praca zdalna, praca w IT, zawody przyszłości (informatyka),
 - praca w służbie zdrowia, laboratoriach i ratownictwie medycznym (biologia, edukacja dla bezpieczeństwa, chemia),
 - praca w branży inżynierskiej, laboratoriach (fizyka, chemia),
 - praca w branży finansowej i ubezpieczeniowej (matematyka, informatyka),
 - komunikacja, autoprezentacja - kształtowanie własnego wizerunku, publiczne wystąpienia (WOS)
 - praca w sporcie (wychowanie fizyczne).

2. Obowiązkowe zajęcia z doradztwa zawodowego (cykl 10-godzinnych zajęć w każdej klasie)

Klasa 7	Klasa 8
<ol style="list-style-type: none"> 1. Moje zainteresowania i uzdolnienia 2. Zawody w moim najbliższym otoczeniu 3. Umiejętności a zawód 4. Temperament – co to jest i jakie ma znaczenie? 5. Czy każdy może zostać pilotem? 6. Czy warto uczyć się przez całe życie? 7. Praca jako wartość w życiu człowieka 8. Moja przyszłość edukacyjno-zawodowa 9. Praca zespołowa jako przykład kompetencji kluczowej 10. Reklama zawodu – prezentacja prac. Podsumowanie zajęć 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Etapy planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej 2. Zawody, które do mnie pasują 3. Moje zasoby i ograniczenia 4. Klasyfikacja zawodów: zawody z grupy: człowiek-człowiek, człowiek-działalność artystyczna 5. Klasyfikacja zawodów: zawody z grupy: człowiek-przyroda, człowiek-technika, człowiek-dane/system znaków 6. Dobry wybór szkoły, czyli jak analizować oferty szkół ponadpodstawowych 7. Zjawiska i trendy na współczesnym rynku pracy 8. Jak zostać fachowcem – kwalifikacje i kompetencje w profilu zawodowym 9. Jak mnie widzą, czyli o sztuce autoprezentacji 10. Indywidualny plan działania ósmoklasisty. Podsumowanie zajęć

3. Zajęcia w ramach lekcji z wychowawcą na podstawie publikacji: Dziurkowska A. i in., Przykładowy program doradztwa zawodowego dla klas VII-VIII szkoły podstawowej z proponowanymi scenariuszami, ORE, Warszawa 2017.

Tematy zajęć dla klas VII i VIII:

Klasy siódme	7a	Życie z pasją. Kreatywne sposoby spędzania wolnego czasu Nauka przez całe życie? Zdecydowanie tak!
	7b	Kompetencje zawodowe na bezludnej wyspie Nauka przez całe życie? Zdecydowanie tak!
	7c	Quizy zawodoznawcze Wiedza szkolna i rynek pracy – to się łączy
Klasy ósme	8a	Wiedza szkolna i rynek pracy - to się łączy Kompetencje miękkie okiem pracodawców
	8b	Wiedza szkolna i rynek pracy – to się łączy Technologie i zwody przyszłości. Kto może pracować zdalnie?

Zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu prowadzone w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej:

- 1) rozpoznawanie własnych możliwości i uwzględnianie ich w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej; określanie przez ucznia swoich aspiracji i dążenie do ich realizacji z uwzględnieniem swoich możliwości; kształtowanie samodoskonalenia, myślenia, kompetencji społecznych;
- 2) zapoznanie z zawodami przyszłości i dnia codziennego oraz wymaganiami dotyczącymi danego zawodu; rozwój kompetencji społecznych;
- 3) analizowanie ofert szkół ponadpodstawowych (targi edukacyjne, spotkania ze szkołami ponadpodstawowymi); zapoznanie ucznia z kryteriami rekrutacji do szkół ponadpodstawowych; doskonalenie kompetencji społecznych i komunikacyjnych; wzmacnianie poczucia wartości;
- 4) uwzględnianie własnych zasobów w dokonaniu wyboru ścieżki edukacyjno-zawodowej przy wsparciu innej osoby; wybieranie ścieżki edukacyjnej i dokonanie autoprezentacji wymagań; doskonalenie kompetencji społecznych, komunikacyjnych; rozwijanie zaradności życiowej.

Literatura dla ucznia:

1. Covey S., 7 nawyków skutecznego nastolatka, Rebis, Poznań 2011.
2. Informator o zawodach szkolnictwa branżowego, Warszawa 2021, www.ore.edu.pl/2020/12/informator-o-zawodach-szkolnictwa-branzowego
3. Zawadka M., Chcę być kimś. Cz. 1, 2, 3, Wydawnictwo Mind&dream 2016.

Literatura dla wychowawców i nauczycieli:

1. [Bezpłatne scenariusze lekcji | Doradztwo zawodowe | Mapa Karier](#)
2. Dziurkowska A. i in., Przykładowy program doradztwa zawodowego dla klas VII-VIII szkoły podstawowej z proponowanymi scenariuszami, ORE, Warszawa 2017 (<https://doradztwo.ore.edu.pl/programy-i-wsdz/>).
3. Informator o zawodach szkolnictwa branżowego, Warszawa 2021, www.ore.edu.pl/2020/12/informator-o-zawodach-szkolnictwa-branzowego
4. Chirkowska-Smolak T., Hauziński A., Łaciak M., Drogi kariery. Jak wspomagać rozwój zawodowy dzieci i młodzieży, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2011.